

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)

ΘΕΜΑ Α

Για τις προτάσεις **A1** έως και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή επιλογή.

A1. Δίνεται η χημική ισορροπία $C(s) + 2H_2(g) \rightleftharpoons CH_4(g)$. Η σωστή έκφραση για τη σταθερά ισορροπίας K_c είναι:

- α. $K_c = [CH_4]/[H_2]$
- β. $K_c = [CH_4]/[C][H_2]$
- γ. $K_c = [CH_4]/[C][H_2]^2$
- δ. $K_c = [CH_4]/[H_2]^2$

Μονάδες 5

A2. Ποια από τις παρακάτω τετράδες κβαντικών αριθμών είναι επιτρεπτή;

- α. (1, 1, 0, $-\frac{1}{2}$)
- β. (1, 0, 1, $+\frac{1}{2}$)
- γ. (1, 0, 0, $-\frac{1}{2}$)
- δ. (1, 0, -1, $+\frac{1}{2}$)

Μονάδες 5

A3. Οι σ και π δεσμοί που υπάρχουν στο μόριο του $CH \equiv C - CH_3$ είναι:

- α. 6 σ και 2 π
- β. 7 σ και 1 π
- γ. 5 σ και 2 π
- δ. 5 σ και 3 π

Μονάδες 5

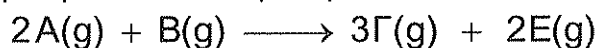
A4. Σε ποιο από τα παρακάτω μόρια ή πολυατομικά ιόντα ο αριθμός οξείδωσης του ατόμου του Cl έχει τιμή +1;

- α. Cl_2
- β. ClO^-
- γ. HCl
- δ. ClO_3^-

Μονάδες 5

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

A5. Δίνεται η παρακάτω αντίδραση:

Ποιος από τους παρακάτω λόγους εκφράζει την ταχύτητα της αντίδρασης;

α. $υ = \frac{3\Delta[\Gamma]}{\Delta t}$

β. $υ = -\frac{1}{3} \frac{\Delta[\Gamma]}{\Delta t}$

γ. $υ = -2 \frac{\Delta[A]}{\Delta t}$

δ. $υ = -\frac{1}{2} \frac{\Delta[A]}{\Delta t}$

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Το παρακάτω διάγραμμα αναπαριστά ένα μέρος του περιοδικού πίνακα, στο οποίο αναφέρονται μερικά στοιχεία με τα σύμβολά τους.

H																							
																						F	
																						Cl	

- α. Να διατάξετε κατά αύξουσα ατομική ακτίνα τα στοιχεία F, Na, K (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 2).
β. Να γράψετε την ηλεκτρονιακή δομή σε υποστιβάδες του Cr και του Fe^{2+} (μονάδες 2).
γ. Σε ποια από τα στοιχεία που εμφανίζονται στο διάγραμμα το ιόν με φορτίο -1 είναι ισοηλεκτρονικό με το πλησιέστερο ευγενές αέριο (μονάδες 3);

Μονάδες 8

B2. Διάλυμα $HCOOH$ εξουδετερώνεται πλήρως με:

α) διάλυμα CH_3NH_2

β) διάλυμα $NaOH$

Για κάθε περίπτωση να εξετάσετε αν το διάλυμα που προκύπτει είναι όξινο, βασικό ή ουδέτερο (μονάδες 2).

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 4).

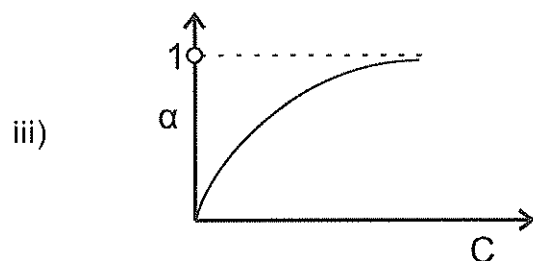
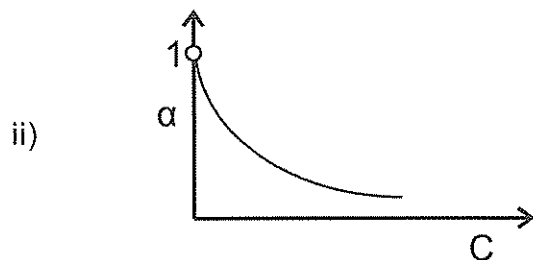
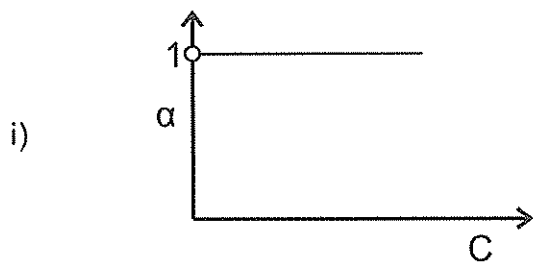
Μονάδες 6

Δίνεται ότι:

- Όλα τα διαλύματα βρίσκονται σε θερμοκρασία $\theta=25^\circ C$.
- $K_w=10^{-14}$, $K_b(CH_3NH_2)=10^{-4}$, $K_a(HCOOH)=10^{-4}$

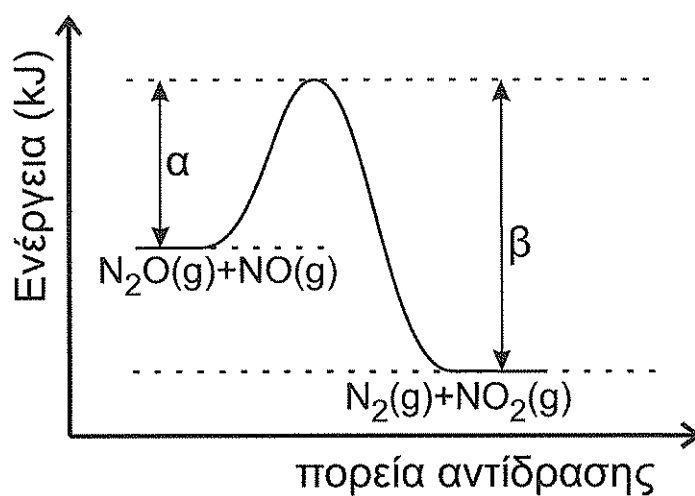
ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

B3. Ποιο από τα παρακάτω διαγράμματα απεικονίζει τη μεταβολή του βαθμού ιοντισμού α σε σχέση με τη συγκέντρωση C σε ένα διάλυμα ασθενούς οξέος; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 4

B4. Για την αντίδραση $N_2O + NO \longrightarrow N_2 + NO_2$ η ενέργεια του συστήματος αντιδρώντων και προϊόντων απεικονίζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

- α. Να απαντήσετε αν η αντίδραση είναι ενδόθερμη ή εξώθερμη και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 2).
- β. Αν $\alpha=209$ kJ και $\beta=348$ kJ,
- να υπολογίσετε το ΔH της αντίδρασης (μονάδες 2)
  - ποια είναι η ενέργεια ενεργοποίησης της αντίδρασης (μονάδα 1);
  - ποια είναι η ενέργεια ενεργοποίησης της αντίδρασης
- $$\text{N}_2 + \text{NO}_2 \longrightarrow \text{N}_2\text{O} + \text{NO} \text{ (μονάδες 2);}$$

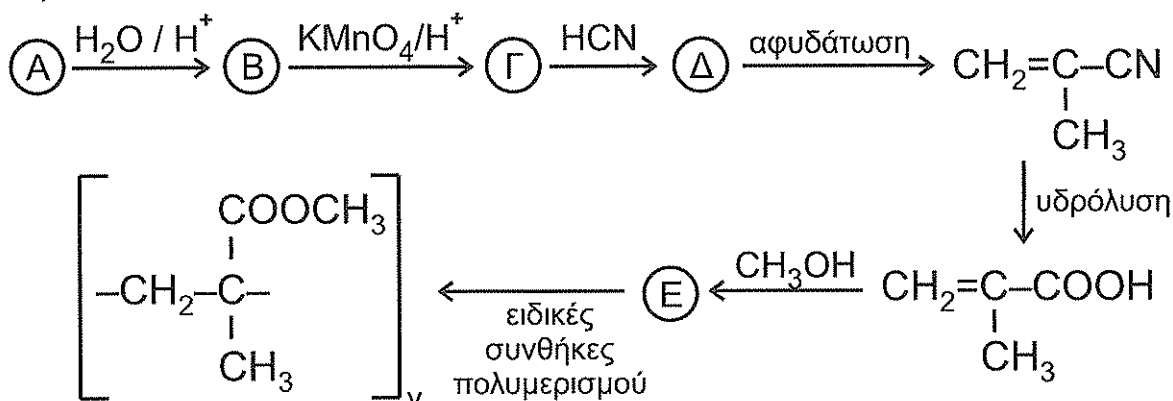
Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1. Μια οργανική ένωση έχει γενικό τύπο $\text{C}_v\text{H}_{2v}\text{O}$ και σχετική μοριακή μάζα $M_r=58$. Η ένωση αντιδρά με διάλυμα AgNO_3 σε NH_3 και σχηματίζει κάτοπτρο αργύρου. Να βρείτε τον συντακτικό τύπο της ένωσης (μονάδες 3) και να γράψετε την αντίδρασή της με το διάλυμα (μονάδες 2).

Μονάδες 5

- Γ2. Ο πολυμεθακρυλικός μεθυλεστέρας είναι γνωστός με το εμπορικό όνομα πλεξιγκλάς και χρησιμοποιείται ως ανθεκτικό υποκατάστατο του γυαλιού. Η παρασκευή του πραγματοποιείται με μια σειρά αντιδράσεων που περιγράφεται παρακάτω:

Να γράψετε τους συντακτικούς τύπους των ενώσεων Α, Β, Γ, Δ, Ε.

Μονάδες 5

- Γ3. Ποσότητα προπενίου μάζας 6,3 g αντιδρά με νερό στις κατάλληλες συνθήκες, οπότε σχηματίζεται μίγμα δύο ισομερών χημικών ενώσεων. Το μίγμα των προϊόντων απομονώνεται και χωρίζεται σε δύο ίσα μέρη.
- Το πρώτο μέρος αποχρωματίζει πλήρως 2,8 L διαλύματος KMnO_4 0,01 M παρουσία H_2SO_4 .
- Το δεύτερο μέρος αντιδρά με διάλυμα I_2 παρουσία NaOH , οπότε σχηματίζονται 19,7 g κίτρινου ιζήματος.
- Να γραφούν όλες οι αναφερόμενες αντιδράσεις (μονάδες 4).
  - Να υπολογιστεί η σύσταση του αρχικού μίγματος των προϊόντων σε mol (μονάδες 8).
  - Να υπολογιστεί το ποσοστό του προπενίου που μετατράπηκε σε προϊόντα (μονάδες 3).

Μονάδες 15

Δίνεται ότι: $A_{r(\text{H})}=1$, $A_{r(\text{C})}=12$, $A_{r(\text{O})}=16$, $A_{r(\text{I})}=127$

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Δίνονται τα υδατικά διαλύματα:

- Υ1: H_2O_2 17% w/v και όγκου 400 mL
- Υ2: HI

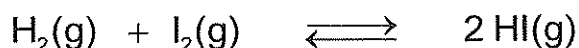
Τα διαλύματα αναμιγνύονται, οπότε το H_2O_2 αντιδρά πλήρως σύμφωνα με την αντίδραση

- α. Να γραφούν οι συντελεστές της αντίδρασης (μονάδα 1).
- β. Να προσδιορίσετε το οξειδωτικό και το αναγωγικό σώμα στα αντιδρώντα (μονάδα 1).
- γ. Να υπολογίσετε τα mol του παραγόμενου ιωδίου (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Δ2. Σε δοχείο σταθερού όγκου V (δοχείο 1), που περιέχει 0,5 mol H_2 , μεταφέρονται 0,5 mol από το I_2 που παρήχθη από την παραπάνω αντίδραση. Το δοχείο θερμαίνεται σε θερμοκρασία θ , οπότε το ιώδιο εξαχνώνεται (μετατρέπεται σε αέρια φάση) και αποκαθίσταται η παρακάτω χημική ισορροπία με $K_c=64$.

Να υπολογιστούν οι ποσότητες των συστατικών του αερίου μίγματος στη χημική ισορροπία.

Μονάδες 4

Δ3. Από το παραπάνω δοχείο ποσότητα HI 0,5 mol μεταφέρεται, με κατάλληλο τρόπο, σε νέο δοχείο σταθερού όγκου (δοχείο 2), που περιέχει ισομοριακή ποσότητα αέριας NH_3 , οπότε αποκαθίσταται σε ορισμένη θερμοκρασία η χημική ισορροπία:

- α. Πώς μεταβάλλεται η θέση της χημικής ισορροπίας, αν αφαιρεθεί μικρή ποσότητα στερεού NH_4I ; Θεωρούμε ότι ο όγκος που καταλαμβάνει το αέριο μίγμα στο δοχείο και η θερμοκρασία δεν μεταβάλλονται με την απομάκρυνση του στερεού NH_4I . (μονάδα 1)
- β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 3).

Μονάδες 4

Δ4. Πόση ποσότητα αερίου HI από το δοχείο 1 πρέπει να διαλυθεί πλήρως σε 100 mL διαλύματος NH_3 συγκέντρωσης 0,1 M και $\text{pH}=11$ (Υ3), ώστε να μεταβληθεί το pH του κατά δύο μονάδες; Κατά την προσθήκη του HI δεν μεταβάλλεται ο όγκος του διαλύματος.

Μονάδες 7

Δ5. 0,01 mol από το στερεό NH_4I , που αφαιρέθηκε από το δοχείο 2, διαλύεται σε H_2O οπότε σχηματίζεται διάλυμα Υ4 όγκου 100 mL.

- α. Να υπολογίσετε το pH του διαλύματος που προκύπτει (μονάδες 3).
- β. Πόσα mol στερεού NaOH πρέπει να προστεθούν στο διάλυμα Υ4 ώστε να προκύψει διάλυμα Υ5 με $\text{pH}=9$ (μονάδες 3);

Μονάδες 6

ΑΡΧΗ 6ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Δίνεται ότι:

- Όλα τα διαλύματα βρίσκονται σε θερμοκρασία $\theta=25^{\circ}\text{C}$.
- $K_w=10^{-14}$
- $A_{r(H)}=1$, $A_{r(O)}=16$
- Τα δεδομένα του προβλήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 6ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. δ

A2. γ

A3. α

A4. β

A5. δ

ΘΕΜΑ Β

B1.

α. $F < Na < K$

Σε μια περίοδο η ατομική ακτίνα αυξάνεται προς τα αριστερά διότι μειώνεται ο ατομικός αριθμός οπότε μειώνεται το πυρηνικό φορτίο άρα μειώνεται και το δραστικό πυρηνικό φορτίο με αποτέλεσμα να μειώνεται η έλξη πυρήνα – εξωτερικών ηλεκτρονίων.

Σε μια ομάδα προς τα κάτω αυξάνεται η ατομική ακτίνα διότι ενώ τα στοιχεία έχουν παρόμοιο δραστικό πυρηνικό φορτίο αυξάνεται ο αριθμός στιβάδων.

β. ${}_{24}\text{Cr}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$

${}_{26}\text{Fe}^{2+}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6$

γ. F και το Cl διότι ανήκουν στην 17^η ομάδα άρα το ιόν τους -1 έχουν δομή ευγενούς αερίου. Επίσης και το H⁻¹ διότι έχει δομή 1s² που είναι η δομή του He.

B2.

α. $\text{HCOOH} + \text{CH}_3\text{NH}_2 \rightarrow \text{HCOONH}_3\text{CH}_3$

Για το άλας $\text{HCOONH}_3\text{CH}_3 \rightarrow \text{HCOO}^- + \text{CH}_3\text{NH}_3^+$

$\text{HCOO}^- + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{HCOOH} + \text{OH}^-$

$\text{CH}_3\text{NH}_3^+ + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{CH}_3\text{NH}_2 + \text{H}_3\text{O}^+$

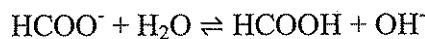
$K_a \cdot K_b = K_w$ οπότε προκύπτει $K_b(\text{HCOO}^-) = 10^{-10}$ και $K_a(\text{CH}_3\text{NH}_3^+) = 10^{-10}$

Επειδή οι σταθερές είναι ίσες, στο διάλυμα ισχύει $[\text{H}_3\text{O}^+] = [\text{OH}^-]$ οπότε $\text{pH} = 7$.

$\text{HCOOH} + \text{NaOH} \rightarrow \text{HCOONa} + \text{H}_2\text{O}$

Για το άλας $\text{HCOONa} \rightarrow \text{HCOO}^- + \text{Na}^+$

το Na^+ προέρχεται από ισχυρή βάση άρα δεν υδρολύεται

Λόγω OH^- , ισχύει $\text{pH} > 7$.

B3. Από τον νόμο του Ostwald ισχύει ότι $K_a = \alpha^2 C / (1 - \alpha)$ που αν ισχύουν οι προσεγγίσεις προκύπτει $K_a = \alpha^2 C$. Αυτό σημαίνει ότι με αύξηση του C μειώνεται το α επειδή το K_a παραμένει σταθερό (εξαρτάται μόνο απ τη θερμοκρασία). Άρα σωστό διάγραμμα το ii.

B4. α. Επειδή τα αντιδρώντα έχουν μεγαλύτερη ενέργεια από τα προϊόντα, ισχύει $H_{\text{πρ.}} < H_{\text{αντ.}}$ άρα $\Delta H < 0$ άρα η αντίδραση είναι εξώθερμη.

β. i. Από το διάγραμμα $|\Delta H| = -\beta - \alpha = 348 - 209 = 139 \text{ kJ}$ κι επειδή είναι εξώθερμη $\Delta H = -139 \text{ kJ}$.

ii. Η E_a είναι ίση με α , δηλαδή 209 kJ .

iii. Η ενέργεια ενεργοποίησης της αντίστροφης είναι ίση με β , οπότε είναι 348 kJ .

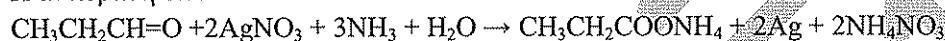
ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Από το M_r της ένωσης προκύπτει $14n + 2n + 16 = 58 \Rightarrow n = 3$ άρα ο μοριακός τύπος της ένωσης είναι $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}$ και εφόσον αντιδρά με AgNO_3 σε NH_3 δηλαδή με Tollens η ένωση είναι αλδεύδη.

Επομένως ο συντακτικός τύπος της ένωσης είναι: $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}=\text{O}$

Η αντίδραση είναι:

Γ2.

A: $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$

B: $\text{CH}_3\text{CH}(\text{OH})\text{CH}_3$

Γ: CH_3COCH_3

Δ: $\text{CH}_3\text{C}(\text{CH}_3)\text{CN}$

E: $\text{CH}_2=\text{C}-\text{COOCH}_3$

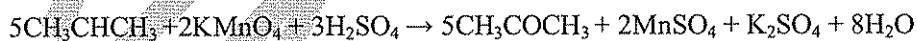
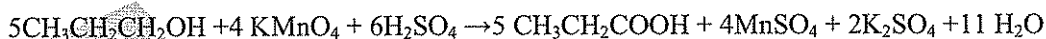
Γ3.

α) Τα αρχικά mol προπενίου είναι $n = \frac{m}{M_r} = \frac{6,3}{42} = 0,15 \text{ mol}$

Το μείγμα που προκύπτει αποτελείται από το κύριο και δευτερεύον προϊόν δηλαδή την CH_3CHCH_3 έστω $\chi \text{ mol}$ και την $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$ έστω $\psi \text{ mol}$

1ο μέρος: Περιέχει $\chi/2$ και $\psi/2$ αντίστοιχα. Οξειδώνονται και οι δύο ενώσεις.

$\chi/2$

$\chi/5$

Τα συνολικά mol του KMnO_4 οπότε προκύπτει ότι $2\psi/5 + \chi/5 = 2,8 \cdot 0,01 \Rightarrow 2\psi + \chi = 0,14$ (1)

2ο μέρος: Περιέχει $\chi/2$ και $\psi/2$ αντίστοιχα. Αλογονοφορμική δίνει μόνο η 2-προπανόλη οπότε έχουμε:

$x/2$

1
 $x/2$

άρα $n_{\text{CHIB}} = 19,7/394 = 0,05 = x/2 \Rightarrow x = 0,1 \text{ mol}$ (2)

και από (1) προκύπτει $\psi = 0,02 \text{ mol}$

β) Έχουμε 0,1 mol CH_3CHCH_3 και 0,02 mol $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$

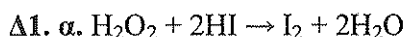
γ) Από τα 0,15 mol προπενίου αντέδρασαν $0,1 + 0,02 = 0,12 \text{ mol}$

100

$\omega = 0,8$

Επομένως το ποσοστό του προπενίου που μετατράπηκε σε προϊόντα είναι **80 %**.

ΘΕΜΑ Δ

β. Οξειδωτικό σώμα: το H_2O_2 γιατί το O από AO = -1 πηγαίνει σε AO = -2 (μείωση του AO)

Αναγωγικό σώμα: το HI γιατί το I από AO = -1 πηγαίνει σε AO = 0 (αύξηση του AO)

γ. Στα 100 mL $\rightarrow 17 \text{ g}$ ή $17/34=0,5 \text{ mol H}_2\text{O}_2$

άρα στα 400 mL $\rightarrow x = 2 \text{ mol H}_2\text{O}_2$ άρα από τη στοιχειομετρία της αντίδρασης παράγονται 2 mol I_2 .

Δ2.

0,5   0,5   -

x   x   2x

(0,5-x)(0,5-x)   2x

$$K_C = [\text{HI}]^2 / [\text{H}_2][\text{I}_2] \Rightarrow 64 = (2x)^2 / (0,5-x)^2 \Rightarrow x = 0,4 \text{ mol}$$

στη XI: $n_{\text{I}_2} = 0,1 \text{ mol} = n_{\text{H}_2}$ και $n_{\text{HI}} = 0,8 \text{ mol}$

Δ3.

α. Η θέση της XI ΔΕΝ μεταβάλλεται.

β. Επειδή τα στερεά αντιδρούν μόνο κατά την επιφάνειά τους, έχουν σταθερή συγκέντρωση η οποία δε μεταβάλλεται. Άρα αν μεταβληθεί η ποσότητά τους δεν επηρεάζει τη θέση XI.

Δ4.

Αρχικό διάλυμα NH_3 : $\text{NH}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{NH}_4^+ + \text{OH}^-$

0,1-x   x   x

$$\text{pH} = 11 \Rightarrow \text{pOH} = 3 \Rightarrow x = 10^{-3} \text{ M}$$

$$\text{Άρα } K_b = x^2 / (0,1-x) \approx x^2 / 0,1 \Rightarrow K_b = 10^{-5}$$

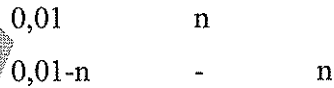
Με την προσθήκη του HI στο διάλυμα της NH_3 το pH ελαττώνεται άρα $\text{pH}' = 11 - 2 = 9$

Γίνεται η αντίδραση: $\text{NH}_3 + \text{HI} \rightarrow \text{NH}_4\text{I}$

Αν είχαμε στοιχειομετρικές ποσότητες θα προέκυπτε μόνο NH_4I το οποίο ακολούθως θα έδινε όξινο διάλυμα γιατί $\text{NH}_4^+ + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{NH}_3 + \text{H}_3\text{O}^+$ άρα

απορρίπτεται. Επίσης αν περίσσευε HI τότε $pH < 7$ άρα απορρίπτεται.

Επομένως περισσεύει NH_3 και προκύπτει Ρ.Δ. με $pH = 9$:

Νέες συγκεντρώσεις:

$$C_{NH_3} = (0,01-n)/0,1 \text{ και } C_{NH_4I} = n / 0,1$$

Από νόμο Hendersson:

$$pOH = pK_b + \log(n/(0,01-n)) \Rightarrow n = 0,005 \text{ mol HI.}$$

Δ5. α. Στο διάλυμα Υ4 $C_{NH_4I} = 0,01/0,1 = 0,1 \text{ M}$

Γίνεται η διάσπαση $NH_4I \rightarrow NH_4^+ + I^-$

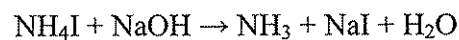
$$0,1 \text{ M} \quad 0,1 \text{ M}$$

Ακολουθως: $NH_4^+ + H_2O \rightleftharpoons NH_3 + H_3O^+$

$$K_a = y^2 / (0,1-y) = K_w / K_b_{NH_3} \Rightarrow y = 10^{-5} \text{ M άρα } pH = 5.$$

β. Όταν προσθέτουμε στερεό NaOH γίνεται η αντίδραση:

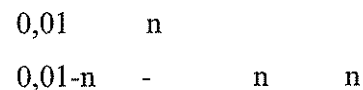
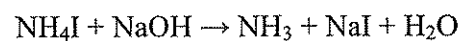

Αν είχαμε στοιχειομετρικές ποσότητες θα προέκυπτε NH_3 με $C = 0,01 / 0,1 = 0,1 \text{ M}$

άρα το pH θα ήταν 11, άρα ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

Αν περίσσευε NaOH θα είχαμε $pH > 11$, οπότε ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ.

Άρα περισσεύει NH_4I και προκύπτει Ρ.Δ. με $pH = 9$, άρα:

$$\text{Άρα } C_{NH_4I} = (0,01-n)/0,1 \text{ και } C_{NH_3} = n/0,1$$

Από νόμο Hendersson:

$$pOH = pK_b + \log((0,01-n)/n) \Rightarrow n = 0,005 \text{ mol HI.}$$